

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišče, I. nadstropje.
* * *
Rokopisi se ne vračajo.
* * *
List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.
* * *
Sklep uredništva ob 11. uri popoldne.
* * *
Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.
* * *
Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravišтво:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za **avstro-ogerske** dežele:
celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 12:50
četrtletno . . . K 6:50
mesečno . . . K 2:10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28—
za **vse druge dežele i. Ameriko** K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas** (insetate) se plačuje od četrstopne peti vrste po 12 h, za večkratne natis primeren popust.
Posamezna štev. stane 10 h.

Št. 218.

Telefonska številka 65.

Celje, v ponedeljek, 26. septembra 1910.

Čekovni račun 48.817.

Leto II.

Volilci Narodne stranke o obstrukciji v štaj. dež. zboru. Včerajšnji shodi.

Središče.

Poročilo dežel. poslanca dr. Kukovca o obstrukciji in zanimiva rezolucija.

Na mnogobrojno obiskanem shodu pri Zidariču v Središču je včeraj poročal dež. poslanec dr. Kukovec o obstrukciji v štajerskem deželnem zboru. Veliko pozornost je vzbudilo odkritje, da so klerikalci baje sklenili obstrukcijo za štajerski deželni zbor sploh že lani, predno je še bil deželni zbor sklican in da so le iskali prilike, da bi z obstrukcijo začeli. Kot pravi vzrok obstrukcije smatra dr. Kukovec, da hočejo slovenski klerikalni poslanci dokazati pred ljudstvom korajžjo. Ali pa narod te korajže ne bode drago plačeval, je drugo vprašanje. Seveda je namera nemških nacionalcev glede dež. šolskega sveta nečuvstva in je potreba ostrega odpora Slovencev zoper istega. Toda dr. Korošec je v »Vaterlandu« izjavil, da tozadevne obstrukcije ni smatrati kot slovensko, ampak kot »katoliško« in potem še le slovensko ali z drugimi besedami, klerikalno. **Volilci so soglasno izrekli, da slovenski narod z ozirom na domnevno nevarnost za katoličanstvo ni voljan odbravati obstrukcije, za katero morajo baš ubogi Slovenci stroške plačati.** Zakaj ne obstruirajo rajši nemški klerikalci, če je katoliška stvar v nevarnosti? Na vprašanje bivšega poslanca Kočevarja, kaj misli dr. Kukovec o **neutralnem delovnem programu**, se je ta izrekel, da bi sprejetje tega programa bil pesek v oči volilcev. S tem bi se na lep način obstrukcija končala, kajti ista je mogoča le pri proračunu. Slovenci bi pa ne dosegli ničesar. Vsled predloga občinskega svetovaleca Klemenčiča se je ob velikem navdušenju soglasno sprejela sledeča rezolucija: »Na javnem shodu narodne stranke v Središču, dne 25. septembra 1910 zbrani zborovalci vzamemo poročilo deželnega poslanca dr. V. Kukovca o položaju v deželnem zboru štajerskem na znanje. Odobravamo odpor slovenskih poslancev zoper nameravano zopetno oskodovanje Slovencev s sklepi deželnega zbora. **Obžalujemo in ostro obsojamo pa izrabljanje žalostnega položaja štajerskih Slovencev in boja istih za svoje pravice v strankarske namene klerikalne stranke.** Z ogorčenjem jemljemo na znanje, da se tako dalekosežno politično bojno sredstvo kakor je obstrukcija zoper redno poslovanje zakonodajnih

korporacij, uporablja v štajerskem deželnem zboru od malega števila po večini politično popolnoma neizkušenih ljudi brez soglasja z zaupniki ljudstva in ne da bi zaupniki narodne stranke, ki se edina odkrito bojuje za slovenski narodni program, prišli v položaj pri taktičnem postopanju glede načina boja zoper nakane nemško - nacionalne večine soddločevati, kakor je sicer glede boja za pravice naroda pri vseh narodih v enakem položaju običajno. **Zato popolnoma soglašamo z vodstvom narodne stranke, ki popolnoma naravno odklanja vsako nadaljno soddgovornost za posledice taktičnega postopanja slovenskih klerikalnih poslancev v štajerskem dežel. zboru. Svojemu, skoro soglasno izvoljenemu poslancu dr. V. Kukovcu puščamo pa volilci trga Središče glede taktičnega postopanja v deželnem zboru popolno svobodo, ker mu v vsakem oziru neomejeno zaupamo.**

Kostrivnica.

Tu se je vršil včeraj 25. t. m. javni politični shod ob lepi udeležbi nad 100 kmetovalcev in delavcev. Shodu je predsedoval g. Gajšek. Urednik Spindler iz Celja je v daljšem govoru pojasnil položaj v drž. in deželnem zboru, razpravljal o finančnem načrtu vlade, o vzrokih slov. obstrukcije v deželnem zboru in njenem poteku do danes. Če se je že z obstrukcijo pričelo, se mora boj tudi častno izvojevati in bi bilo nedopustljivo, ko bi poslanci popustili samo pod pogojem, da Nemci umaknejo svoje načrte glede dež. šolskega sveta in celjske okoliške občine, ampak zahteva naša narodna čast, da storijo le, če nemška večina tudi v deželnem proračunu pokaže, da hoče dozdajne krivice napram nam popraviti in odstraniti. Za status quo Slovencev v gospodarskem in kulturnem oziru slov. poslanci ne smejo popustiti. Najmanj pa se mora odobravati, da slovenski klerikalni poslanci skušajo zadevo obstrukcije speljati na popolnoma drugi tir, tako, da bi se imela smatrati ne za splošno narodno, ampak za specijelno zadevo klerikalne stranke. Da v tem položaju narodna stranka, ki je doslej lojalno podpirala obstrukcijo in le ostro grajalo neodkrito in narodno nepošteno postopanje klerikalnih poslancev, odklanja za nadalje vsako so in si pridržuje popol. proste roke, je umevno. Govornik je še nadalje razpravljal o delovanju slovenskih poslancev v drž. in dež. zboru, dalje o letošnjem ljudskem štetju, o kmet. samopomoči itd. Zborovalci so z zanimanjem sledili izvajanjem in jim pritrtili posebej v zadevi obstrukcije v deželnem zboru.

Trbovlje.

Shod, ki se je vršil včeraj ob 3. uri popoldne pri Kukenbergu, je bil izvanredno živahen in zanimiv. Navzočih je bilo zlasti mnogo obrtnikov in zato ni čuda, da so prišla na dnevni red poleg političnih tudi obrtniška vprašanja. Na splošno željo je predsedoval rudniški uradnik Juro Naglav. K prvi točki dnevnega reda »obstrukcija v štajerskem deželnem zboru« je dal g. predsednik besedo uredniku Lešničarju. Ta je obširno in stvarno podal zgodovino klerikalnega obstruiranja v štajerskem deželnem zboru in izvajal iz nje nekatere sklepe. Že nedoslednost in površnost klerikalnega postopanja nas je morala napolniti z nezaupanjem in odporom proti taki »obstrukciji«. Človeka je naravnost bolelo, ako je slišal klerikalne ignorante govoriti o geslu »proč od Gradca«, o samoupravi, o spremembi sistema — a nikjer ni bilo niti zmožnosti niti resne volje, da bi se tem besedam podala tudi potrebna vsebina. Prehudo nas tlačijo peza vsakdanjih skrbi, da bi se navduševali za prazne fraze! Vendar smo klerikalni boj podpirali, ker smo ga smatrali vendar za korak naprej v politič. razvoju ožje naše domovine. Prezrli smo klerikalno ignoriranje naše stranke, poslanca in listov — in doživeli sedaj, da klerikalci sedaj odkrito označujejo svoj boj v prvi vrsti za klerikalnega, potem še le zaradi lepšega tudi za narodnega! Kako bo končal ta boj, za katerega se ne more več zaradi označenih vzrokov zavzemati naš politični narod, izobraženci vseh stanov? Priprosti, politično nešolan naš človek pa o obstrukciji nič ne ve in če morda glasuje na klerikalnih shodih za »navduševalne« rezolucije, stori to zaradi strahu pred večnim pogubljenjem. Priprosti naš človek ve letos samo, da bode gladoval; meso je že luksuz za njega, ravno tako sočivje in bo tudi stradal kruha. Ako bi ta bil toliko šolan, da bi govoril tudi svojo besedo v politiki, bi Terglavi, Piški in Korošci bili že zdavnaj ne bili več mogoči kot poslanci ... Delavska poslanca Pišek in Korošec se mastita s svojimi dietami in drugimi velikimi dohodki, njuni volilci pa zastoj čakajo na kak čin v njihov prid! Pišek se nima niti poguma pokazati gladnim svojim volilcem! Nedvomno je, da bodemo pri nadaljevanju boja v Gradcu trpeli vsi. Velike in težke bodo naše žrtve, zato bode pa tudi težka pest, ki bo udarila klerikalne poslance, ako nas izdajo! — Kasneje je govornik odgovarjal na različna vprašanja navzočih obrtnikov. Iz vseh je donela želja po cenem kreditu za obrtnike, po višji strokovni nabozbi, po dobrem obrtniškem naraščanju. **Izrekla se**

LISTEK.

Idila med bajoneti.

Češki spisal I. S. Machar. Poslovenil T. L.

Ne vem več, kako se je imenovalo tisto gnjezdo Sicer pa je vse eno. Ko bi tudi vedel, bi vam v najlepšem slučaju ne mogel povedati več, kakor samo ime. Stotnik, ki mi je to pripovedil pripovedoval, ni bil prijatelj prirode. spisov v tem smislu, s kakršnimi se mi pisatelji odklikujemo. Njemu, okostenelemu vojaku se je zdel lep le tak kraj, kjer je mogel dobro operirati s svojo kompanijo; drugače gledati na kako krajino, se mu je zdelo nesmisleno.

Najdemo baje take natančne popise v romanih, a kaj je to? Besede, bliskeči se stavki ali vse skupaj ni nič. To tudi nihče ne čita, in če tudi čita, vendar le ne ve, kako izgleda popisani kraj.

Zato je rekel samo, da se je zgodilo to leta 1882. v Hercegovini, v onem gnjezdu.

Da, tak je bil uvod njegove povesti, katero hočem v nasl. listih reproducirati. Škoda, da mi bodo manjkale izrazite geste marcijaličnega vojaka. Njegove roke, noge, usta, oči, obrvi, ton glasu, vse je delovalo. Bila je to tako primerna ilustracija, kakršne nisem videl še nikdar. Njegove besede so kar živele. Mislim, da bi bil moj stotnik znamenit mimik ali deklamator. Škoda, pravim še enkrat, da ne morem vsega upodobiti. Imam samo besede, besede ...

Bil sem poslan v to proketo gnezdo s svojo kompanijo kot detachment. Moral sem s patruljami pregledati krajino, preskrbeti hiše in barake, iskati orožje in sumljive ljudi. Torej nadaljevanje tega, kar smo izvrševali že celo leto. Zopet je vrelo v tem ljudstvu in vstaja pred štirimi leti udušena, je začela znova prodirati z neprijetnimi plamenčki.

Dospeli smo proti poldnevu na dotični kraj. Predstavite si ulico z bajt, umazanih ubožnih, na pragih zijajo na vas zmučene, nelepe hercegovinske

žene, drobna deteta se jih drže za krilo, tupatam pih kak fant z malomarnim obrazom moder dim iz pipe — in predstavite si še eno tako ulico, ki se križa s prvo. Taka je bila naša postaja. V sredi, na nekem trgu je stala zidana hiša, v kateri se je l. 1878. branilo približno 30 ustašev, dokler jim niso zapalili strehe nad glavo; potem so jo popravili in služila je našim kot vojašnica. Ko je zavladal v deželi mir, so namestili tam nekake urade, ki so se dan pred našim prihodom preselili. To je bilo naše prebivališče.

Ampak to vse so stvari, ki pravzaprav ne spadajo v moje pripovedovanje. Opažam, da ostajam klepetav kot stara baba. To je pravzaprav krivda mojega spomina: kadarkoli se domislim tega časa, vstane vse to pred menoj lepo ehronologično in jaz rajam v tem, kakor dekle v zaljubljenih sanjah. Pa kaj vas to zanima, začel bom drugače.

Prebili smo v tej vasi že skoro cel mesec. Življenje je bilo vkljub težavam in naporom enolično, kakor tikanje ure. Patrulja za patruljo je odhajala, prihajala, enkrat z vspehom, drugi brez vspeha, včasih sem se odpravil na pot s celo kompanijo ter smo zasledovali in eksercirali. Najlepši so bili večeri. Eno sobico smo predelali v kazino, okrasili jo in opremili, kakor je bilo le mogoče. Moj nadporočnik Wenzl (sedaj nekje v Zalesju stotnik pri X. regimentu) je kupil nekje par pisanih preprog, ktere smo razobesili po stenah, poročnik Newsūmal je obesil na pročelje nad mizo svojo zbirko vstaškega orožja: dve puški, okovani s srebrom, pet handžarov, tupatam pokritih z rjo, o kateri je trdil, da je strjena kri in velikansko pištolo, katero je moral vsakdo izmed nas pri streljanju držati z obema rokama. Nepoglabljena miza je bila dedščina po garniziji iz leta 1878. Dva in dva zaboja, pokrita z posteljnimi odejami sta nadomestovala naslonjače. Da ne pozabim: jaz sem prispel h okrasitvi kazine s podobno generala Gablenca (katerega je moj oče posebno častil, ker ga je na bojišču pri Düppelu povzdignil za majorja in ta podoba mi je bila dragocen spomin na očeta.) Vojak

ji je razbil steklo, ko jo je vzel iz kovčega, Newsūmal jo je pritrdil slikovito pod svoje orožje.

Tam smo sedeli zvečer, kadili in govorili. Pili smo vino in čaj. Wenzl je rad pripovedoval anekdote Newsūmal svoje šaljive dogodbe iz kadetnice in včasih vzdihoval, da pade najbrž v prihodnjih bojih, ter se venčal takrat rad z gloriole padlega junaka, hrepel po neki krasotici, ki gotovo misli nanj tam daleč doma; jaz sem ju poslušal in kadar smo se razgledali, smo začeli peti monotone in žalostne hercegovinske pesmi. O polnoči je vzel vsak svojo odejo z naslonjačev in šel spat, samo tisti je ostal, ki je imel službo. Prižgal je cigareto, potisnil čepico na čelo, zbral patruljo in odšel v noč ...

Bilo je nekega večera v listopadu. V kazini sva sedela dva: jaz in Wenzl. Newsūmal je bil na pohodu in moral se je vrniti vsak čas. Obenem sem pričakoval drugo patruljo, ktero sem poslal pod poveljem nadlovca v smeri proti črnogor. meji, oddaljeni poldrugo miljo od nas.

Pila sva čaj. V železni peči je veselo prasketal ogenj. Okoli oken je žvižgal otožno veter, zunaj se je belil sneg ...

Bilo je osem. Na hodniku so zadoneli koraki, povelje — vrnila se je patrulja z nadlovcem. Vstal sem in čakal njegovega poročila.

Vrata se odpro in v sobo prihiti — dama. Za njo nadlovec.

Visoka, vitka dama v popotnem plašču, z majhno torbico v roki. Prestrašeno upira name svoje velike sive oči! In nadlovec mi poroča pokorno, da je tu, da je srečal to damo eno uro od črnogorske meje; jahala je sama na muli, na njegova vprašanja je odgovarjala v tujem jeziku, zdela se mu je zelo sumljiva in zato jo je privedel s seboj. Celo pot je kričala, hotela ubežati in mu ponujala svojo denarnico, kar je baje še bolj potrdilo njegovo sumnjo.

(Dalje sledi.)

je tudi zahteva, naj bi Trbovlje kmalu dobile obrtno nadaljevalno šolo.

Politična kronika.

KLERIKALCI SE V GRADCU NE POBOTAJO.

Praška »Union« je priobčila včeraj iz krogov slov. klerikalnih deželnozbornih poslancev na Štajerskem članek, v katerem se opisuje sedanje stanje obstrukcije v štaj. dež. zboru. Članek opisuje neznošno nemškonačionalno gospodarstvo na Štajerskem in pravi, da zahtevajo Slovenci po češkem in moravskem vzgledu popolno delitev deželnega šolskega sveta in pa posebno sekcijo dež. kulturnega sveta za Sp. Štajer. »V okvirju teh zahtev, katere se štajerskih Nemcev nikakor ne tičejo, se bodo morala izvršiti pogajanja z Nemci. Slovenska delegacija se ne bode in se ne more umakniti; kajti veliko število poslancev je pripravljenih raje odložiti mandate, kakor pa pustiti svoje zahteve. Ako deželni zbor ne bode deloval leta in leta, bode položaj vedno bolj kritičen in sporazum bode čedalje težavnejši. Slovenski poslanci so si dobro zapomnili besede nekaterih nemškonačionalnih petelinov: »Za Sp. Štajersko nobenega vinarja« in zasledujejo(?) postopanje deželnega odbora točko za točko. Pokazalo se je, da se nekateri dež. odborniki ravnaajo po gorenjem geslu. Ako se bode to nadaljevalo, potem tudi po izpolnjenju prvih slovenskih zahtev ni misliti na sporazum. Iz celega sedanjega položaja pa je lahko razvidno, da se bodo pogajanja prihodnji teden razbila.« Tudi ta izjava kaže, da klerikalci sedaj ne mislijo niti na resna pogajanja niti na sporazum v Gradcu.

VLADNE PREDLOGE V ČEŠKEM DEŽELN. ZBORU.

Nacionalno-politični komisiji v češkem deželnem zboru je predloženih sledečih pet vladnih osnutkov: Sprememba deželnega reda, ki vsebuje med drugim mesto dosedaj enega, dva namestnika deželnega maršala, zvišanje deželnih odborniških mest od 8 na 10, in sicer tako, da volijo veleposestva 2, Čehi 5 in Nemci 3 deželne odbornike. Druga predloga zadeva razdelitev deželnega zbora v kurije in sicer v veleposestniško, češko in nemško kurijo. Odseki v deželnem zboru naj bi obstajali po tej predlogi iz 13 članov, in sicer 3 veleposestniških, 6 čeških in 4 nemških poslancev. Ravnotako naj bi bil sestavljen upravni svet deželne hipotečne banke. Nadaljna predloga obsega spremembo volilnega reda. Veleposestvo voli v 8 volilnih zbora. Eden od teh zborov odpade na fidejkomisarično veleposestvo, drugih sedem na nefidejkomisarično. Fidejkomisarični veleposestniki volijo 16 poslancev, drugi veleposestniki pa v 7 zbora 54 poslancev. K dosedanjim poslanca prideta še 2 virilista, in sicer rektorja obeh praških tehnik, 20 poslancev obeh narodnosti v deželni kulturni svet, nadalje 13 Čehov, 10 Nemcev in 43 poslancev iz nove splošne kurije. Četrta predloga obravnava red obeh deželnih jezikov pri avtonomnih oblastih na Češkem. Vsaka občina po tej predlogi določa uradni jezik sama ter mora v tem jeziku potem tudi uradovati. V drugem jeziku došle vloge pa mora pustiti prevesti tekom 14 dni po posebni prevajalni pisarni, ki obstoji pri deželnem odborn. Mesto Praga mora reševati došle vloge v jeziku, v katerem so došle. Istotako tudi občine, v katerih je vsaj četrtina prebivalcev druge narodnosti. Peta predloga se bavi z ustanovitvijo okrožnih zastopstev, ki se volijo na šest let in obstajajo iz najmanj 20 poslancev, in katerih delokrog obsega avtonomno nadzorstvo nad upravo dotičnih okrožij, nadzorstvo nad sanitetn. distrikti in nadzorstvo nad gospodarstvom in okraj. posojilnic, nadalje socialno, kulturno in gospodarsko delovanje.

CARINSKA VOJSKA MED AVSTRIJO IN FRANCOŠKO.

»Vossische Zeitung« javlja 25. septembra, da bo nastala med Avstrijo in Francijo carinska vojska, ako Francija v zadnjem hipu ne odloži sklepa, s katerim hoče Francija na dovoz avstrijskega petroleja vpeljati zvišano carino. Avstrija je baje pripravljena napraviti velike represalije, da se maščuje Franciji za njeno, proti trozvezi naperjeno politiko.

Dopisi.

Iz Trbovelj-Vod. Pretečeno nedeljo se je prekrasno vršila pri Forteu na Vodah druga javna telovadba »Trbovskega Sokola«. Vreme, kakor tudi celo razpoloženje, je bilo najugodnejše, kar kaže, da ima nas »cestninarje« Bog veliko rajše, nego »farižeje«. Ob 2. uri popoldne je sprejel »Trbovski Sokol« korporativno z godbo na čelu bratska društva iz Zagorja, Litije-Šmartna, Žalca, kakor tudi vrle »sokolice« iz Litije in Zagorja na kolodvoru. V impozantnem sprevedu so korakala združena bratska društva po trbovski dolgi dolini skozi Vode-Loke-Trbovlje in nazaj — kjer se je med potom pridružil bratsko društvo iz Hrastnika — ki je prišlo med nas črez hrib. Narodno Trbovlje je bilo v zastavah in naše dične Trbovčanke so vrle čete Sokolov obsipale s prekrasnimi šopki, kakor še nikdar popreje. To navdušenje, ki nam še danes napolnjuje srca s ponosno zavestjo, da stojijo Trbovlje na močni skali slovenske narodne naprednosti — je bilo pravi triumf nad raznimi baharijami in onemoglem zabavljanju, katere so bljuvali razni nam nasprotni listi, kakor n. pr. preljuba »Straža«. Bog jim odpusti, saj ne vedo, kaj delajo, ker svoje backe v temi vodijo. — Popoldne ob 3. uri so nastopila bratska društva na

telovadnem prostoru ob navzočnosti najmanj 2000 ljudi, ki so z napeto pozornostjo sledili izvajanjem naših krepkih in živahnih Sokolov. Izvanredno dobro in brez napak se je vršila telovadba, kjer moramo pohvalno omeniti »Žalskega Sokola« pod vodstvom Kukeca, dalje »Litijske sokolice« pod vodstvom načelnika Fincingerja, »Zagorskega in Hrastniškega Sokola«. Vsa telovadba s eje vršila pod načelstvom našega neumornega brata načelnika Močnika. Ker nisem strokovnjak, tudi ne morem izreči nikake kritike — pa je tudi menda ni mogoče izreči — ker s tem bi se gotovo zameril našemu razsodnemu prebivalstvu, ki je neprenehoma ploskalo in se z glasnim odobravanjem divilo prelepim izvajanjem sokolskih vrst. Proti večeru se je napolnila Forteva velikanska dvorana z mnogobrojnimi tujim in domačim občinstvom prijateljstvom »Sokola« — tako, da bi bile lahko tri take dvorane, kakor je Forteva, polne, in to nekaj govori. Govore pa še več številke. Danes izdamo našim zavidljivim prijateljem samo eno skrivnost, da ima »Sokol« od te slavnosti nič več nego nad 400 K čistega dobička. Jaz mislim, da to niso »mačje solze«, katere s o »Orli« pretakali — ko so delali račune. Končno se spominjamo še grde nevoščljivosti in denunciacije dopisnika »Straže« zaradi našega naraščaja. Preljubi naši »bratje« čuki! Saj ste imeli pri blagoslovljanju »društvenega«, po Benkovičevi želji »Županovega«, v resnici pa »Benkovičevega« doma vendar sam naraščaj. — Izmed 60 čukov je bila vendar večina otrok, ki na vsa knačin spadajo še v šolo. Pardon, pa na Kranjskem traja šolska obveznost samo do 12 leta. — Za danes naj zadostuje to! Imamo še sicer nekaj prav dobrega gradiva, n. pr. kako so se »gospod« plesat učili in še mnogo drugega, toda imamo še drugega bolj potrebnega dela. Vendar pa si ne moremo kaj, da ne bi povedali gospodu Korošču in Benkoviču na uho, da našega občinskega odbora in župana ne bodo taki ljudje učili gostoljubnosti, ki pridejo v občino Trbovlje kot prepirljivci, vsiljivci in zabavljaji. Sedaj so bili mirno sprejeti od strani občinstva, prihodnjič pa ne bode odločeval o sprejemu kak Korošec ali Benkovič, ampak dosedaj še preveč gostoljubni Trbovčani. In takrat utegnejo klerikalni hujškači doživeti in videti, kako mi — neljube goste postavljamo pred vrata. Amen.

Z Dolenjskega. Torej »Novi Lurd« imamo na Dolenjskem. Preračunilo se je, da so Dolenjci vsako leto znosili v Brezje na Gorenjskem k Mariji pomagaj do sto tisoč goldinarjev, oziroma zapravljali toliko na potovanju k »Mariji pomagaj«. Zdej bo nekaj tega za romanje določenega denarja ostalo v domačem kraju, ker božja pot v Novem Lurdu je utrjena. Pisalo se je one dni, da je politična oblast v Krškem vsled prošnje šentjernejskega župnika Antona Lesjaka izdala ustmeno prepoved te božje poti in velela, vse razdijati, kar se je že v hosti priredilo za češčenje lurske matere božje: — studenček obokan — stopnice napravljene k podobi matere božje itd., ali ta prepoved ni bila mišljena tako resnobno. Na pritožbo proti tej prepovedi in temu ukazu je namreč dež. vlada v Ljubljani izrekla, da se pritožba zaradi tega zavrne, ker se ni izrekla dotična prepoved in se ni ukazalo kaj žalega storiti »lurdske materi božji« v Rakovniku. Tedaj velja zdej ta božja pot tudi od strani politične oblasti. Tedaj župnik Lesjak nič ni opravil. Le nabirati se ne smejo darovi za oskrbovanje te božje poti, ker še ni od višje duhovniške oblasti potrjena. Toraj je naš Lurd na varnem, župnik bo moral v prihodnje molčati in politična oblast ne bo nasprotovala. Kaj nismo v Avstriji! — Ali mislite, da smo kje na Španskem! — Na Trški gori pri Novem mestu je bila doslej božja pot. Sv. Marija je tam bila čudotvorna. Vsak mali šmarn je prišlo dosti ljudi na to goro, posajeno s trtami. Sv. Marija na Trški gori je že zgubila svojo privlačno moč, letos je bilo »Novem Lurdu« več romarjev, kakor na Trški gori. Tako se pač vse spreminja na svetu in ker imajo glede božjih potov ženske prvo besedo, je ujemno, da pride kak svetnik ali svetnica ali tudi posebna vrsta iz mode. Mi le zabilježimo, da je novi Lurd pri Št. Jerneju srečno zmagal nad župnikom, ki je hotel dobiti materi božji podarjene svote v svojo oskrbo in zaradi tega imenoval češčenje matere božje v Rakovniku pri Št. Jerneju burke. Ta župnik je že sam uganjal te burke in jih bode še, ko bo videl, da ljudje ne nehajo nositi denar sv. Mariji na oltar. »Le sv. kat. cerkev je čuvala naš narod in ga obvarovala pogina«, je pisal nekoč s pogledom proti nebu dr. Lovre Toman, ki je imel med slov. drž. poslanci najlepšo brado.

Štajerske novice.

Cesarjeva izjava o štajerskem deželnem zboru. »Gr. Montagszeit.« poroča, da se je izrazil cesar v Marijinem Celju napram klerikalnemu poslancu Schoiswohlju, da je upati na delazmožnost štajerskega deželnega zbora. Ne vemo sicer, koliko je resnice na tem, izjava pa bi kazala, da se kriza v štaj. dež. zboru vendar le reši Nemcem na ljubo. Najsibo stvar kakorkoli, vendar moramo tu pibiti, da se bode na Sp. Štajerskem s prav neprijetnimi čustvi konstatiralo netaktnost Nemcev, kateri hočejo vplesti krono v naš slovensko-nemški spor. — Isti list pravi tudi, da se konferenca klubovih načelnikov ne bo vršila danes, temveč še-le jutri. Nemci še vedno upajo, da bo morda šlo z »neutralnim« dnevnim redom. Kaj če ti upi splavajo po zeleni Muri?

Obrambno-prosvetna anketa v Mariboru. — se je vršila v soboto ob najmanjšem zanimanju mariborske javnosti a tem večji udeležbi štajerskih

akademikov. Na sporedu je bilo 6 referatov, ki so podali podrobnejšo sliko našega narodnostnega stanja ob meji in v jezikovnih otokih spodnještajerskih. G. potov. učitelj Ivan Prekoršek je v svojem uvodnem predavanju »O narodno-obrambnem delu na Slovenskem« podal sliko naše in nemške narodne moči na Štajerskem ter se obširneje bavil s vprašanjem, kako spraviti v naše delo vedno več sistema in načrta, da bo povsod in vselej zmagovala premišljenost. Jurist g. Ant. Kosi je podal velezanimiv referat o Celju, tej važni postojanki v središču štajerskega slovenstva. Jurist A. Brenčič nam je slikal v svojem predavanju razmere po spodnještaj. trgih in mestih ter navajal v to potrebno statistiko. Jurist I. Šalamun je referiral o Ptuj in ptujskem okolišu. G. prof. dr. Pivko nam je v svojem temeljitem referatu o Mariboru in okolici slikal v živih barvah položaj Slovenstva ob tej skrajni periferiji. G. med. Toplak in obširno razpravljaj o nemških postojankah v Slov. goricah, o Št. Lenartu in Sv. Trojici ter se podrobneje bavil z gospodarsko organizacijo tega ozemlja. Zvečer je bil občni zbor mariborske podružnice »Prosvete«. O tej anketi prinesemo obširno poročilo.

Iz Maribora. (Odprto pismo ravnateljstvu Južne železnice.) Nečuveno in surovo obnašanje gotovih uradnikov Južne železnice napram slovenskim pasajirjem je toliko, da nam da resno misliti, ali se nahajamo v enakopravni Avstriji ali kje v Turčiji. Dan na dan se slišijo pritožbe o surovosti nemških uradnikov, ki postopajo z nami Slovenci, kakor bi mi ne imeli prav nobenih pravic, kakor bi mi ne plačevali nobenih davkov. — En tak slučaj se je zgodil zopet 18. t. m. v Vuzenici. Nek gospod je zahteval v svojem maternem jeziku (in to menda vendar sme, saj mora plačati, kaj?) dva vozna listka do Maribora. Asistent se opraviči, da ne zna slovenski in pokliče drugega uslužbenega uradnika. Ni dovolj, da dotični neodrešenec ni hotel dati voznega listka, ampak se je še obnašal skrajno surovo in žaljivo. Na zahtevo, da mu da pritožno knjigo, je pač razumel, kaj hoče potnik, in se je jezno obregnil, da pritožne knjige nima in da se ne bo za 14 dni učil »windisch«. Nato ga je prijel za ramo in ga kratkomalo vrgel iz pisarne in zaloputnil vrata. Dotični gospod torej ni dobil voznega listka in je moral plačati kazen. — Tako se ravna na slovenski zemlji s slovenskimi potniki. In kaj pravi nato ravnateljstvo Južne železnice?! Ali bo konečno ugodilo slovenskim zahtevam in odstranilo te škandale? Ali še bo dalje tiralo slovenske uradnike v prognanstvo v nemške kraje in nam vsiljevalo nemške nestrpnosti in suroveže, nam, kateri moramo plačevati istotako davke, kakor vsak avstrijski državljani? Mi zahtevamo, da se enkrat slišijo naše zahteve, in zahtevamo, da se jim tudi ugodí. Samo plačevati smo se že naveličali, in to naj vzame ravnateljstvo Južne železnice resno na znanje.

Slovensko gledališče v Mariboru. Dne 2. oktobra t. l. se igra »Rezervistova svatba«, burka ki prisili gledalca do smeha in če bi še bil tako otožen. Nastopa nad 40 igralcev in zapletljaji so tako smešni, da v gledalcu niti za las ne odneha napeto pričakovanje, kaj se bo zgodilo. »Rezervistova svatba«, v kateri igra naš priljubljeni režiser g. Medved nlogo felvebeljna, je njegovo slovo od mariborskega gledališča. Upamo, da bo hvaležno občinstvo svojega komika, kateri ga je toliko let, k njegovemu slovesu počastilo s polnoštevilnim obiskom.

Iz Žetal. Dne 22. septembra je bil Juri Straus, mali posestnik v Dobrini, občini žetalske župnije, pri ckr. okrajni sodnji v Rogatcu obsojen na 7 dni zapore, poostrenega z enim postom, ker je na dan opravičbe šol. zamud svoje hčere gosp. nadučitelja na časti žalil in je pozneje v pritožbi zoper šol. kazen na dež. šol. svet pisal neresnične trditve.

Iz Žetal. Smrtna kosa. Dne 24. sept smo izročili materi zemlji truplo Matija Krivca posestnika v Čermožišah. Rajni je bil v 53. letu svoje starosti ter zapušča sedem nepreskrbljenih otrok. Bil je vzorni mož in jako dober gospodar ter skrben oče svojim otrokom. Kot taki poštenjak je imel veliko spoštovanja pri ljudeh. Bodi mu zemljica lahka! — Dne 23. septembra je umrl Alex Peterffy, tukajšnji kramar, rodом Oger, po mišljenju štajercijanec. Ljudje bodo menda imeli sedaj mir pred njim, za časa svojega življenja ga nikomur ni privoščil.

Premeščen je na lastno prošnjo profesor dr. Dolar iz celjske slovenske gimnazije v Maribor, na njegovo mesto pride profesor Beranič iz Maribora.

Učiteljsko društvo za celjski okraj. Oni tovariši(ce), ki še niso prispevali za obrambni kamen C. in M. družbe, se vljudno prosijo, da blagovolijo svoj prispevek čimprej vposlati podpisnemu. Ob enem se lahko vpošlje udnina za tekoče leto. Prihodnje zborovanje bo, kakor je bilo določeno, dne 6. nov. t. l. Podavanja, društvene zadeve, vprašanja, sploh vse, kar kdo želi glede dnevnega reda, naj se blagovoli prijaviti podpisnemu do 22. oktobra t. l. Franc Brinar, t. č. predsednik.

Kolesarska dirka. Društvo »Slovenskih kolesarjev v Celju« je priredilo 25. tm. ob 3. uri pop. pri jako lepem vremenu tekmovalno dirko v Sv. Peter v Sav. dol. Proga je bila na drž. cesti od Krušičeve gostilne na Lavi do Cenkla in sicer v dolžini 22 km. Prvi zmagovalec g. Horvatič Vladimir je prevozil progo v 49'5". Drugi je bil g. Dergas Ivan in tretje darilo si je prisvojil gosp. Ljudevit Selišek. Darila so se zmagovalcem razdelila po kratkem nagovoru predsednika kolesarskega društva g. Kranjca ob priliki ustanovitve Ciril-Methodove podružnice pri Radeju na Bregu. Vsem, ki so pripomogli k povoljnemu uspehu, kolesarski »Zdravo«! Odbor.

Iz Petrovč. Pred kratkim se je »Dnevniku« poročalo, da razsaja v Petrovčah legar. To poročilo je popraviti v toliko, da se nahaja legar v **Levcu**, hiš. št. 18., 22., 47. in ne v Petrovčah.

Čebelarstva podružnica za Savinjsko dolino je priredila 18. p. m. čebelarstvo predavanje pri čebelnaku g. Pepela v Št. Jurju ob Taboru. Udeležba je bila tokrat prav pičila, kar je pripisovati letošnji slabi čebelarški letini. Potovalni učitelj g. Černej je razpravljal o splošnem čebelarstvu ter o vzroku letošnje slabe čebelarške letine. Čebelarški mojster g. Piki je pa predaval o soparicah. Nazadnje nam je še g. Černej demonstriral z jednim panjem, na katerem nam je razkazal vse zanimivosti in prednosti premakljivega panja. V prihodnje priredi naša čebelarstva podružnica še dvojce predavanj in sicer: v nedeljo 2. oktobra pri g. Debelaku v Arjivasi; v nedeljo 9. okt. pa pri g. Pečarju v Št. Pavlu. Obakrat ob treh popoldne v zvezi z kmetijsko podružnico v Žalcu.

Iz Polzele. — (Nemška šola v — hlevu.) Naš nemškutarski oštarijaš Jelen pri kolodvoru je sila praktičen možakar. Zna si pomagati iz zagate. Naši Nemci so mu prinesli s svojo nepotrebno idejo o nemški šoli lepo v mlin. Šulverajn ima denar, prostor se težko dobi, hajdi, prodajmo jim kako bajto. In prodal jim je hlev in to so popravili in prezidali; sedaj pa naj služi ta nekdanji hlev za šolo. Delo je skoraj že končano in s 1. oktobrom bi se imel početi pouk zgolj v nemščini, brez koje baje človek ne pride v nebesa. S prva jim je še dokaj dobro kazalo. Preslepili so več kmetov in tako naračunali okrog 70 otrok. A pridna protiagitacija in pravilna razlaga njih namenov je kmetom odprla oči, da so ostali zvesti svoji dobri slovenski petrazredni šoli. Spoznali so, da se deca v narodni šoli, na podlagi materne jezika res lahko kaj nauči, medtem ko bi v pomemčevalnici še to pozabila, kar je že znala ter izstopila iz nje in šla v življenje bolj nevedna kot je vstopila. In res, danes vemo, da je 99% staršev pametnih in treznih, le nekaj je še nerazsodnih in za pametno misel doslej še nedostopnih, da so se pustili pregovoriti. Potemtakem bodo imeli le okrog 20 otrok, če ne bodo Braslovčani in drugi sosedi tako nespametni, da bi polnili hlev s svojo nadopolno mladežjo. Upamo, da se to ne zgodi ter svarimo v zadnjem času vsakogar, domačina kot soseda, naj tega ne stori, naj svojega najdražjega zaklada ne meče v blato, naj ne pusti, da se lasten otrok potuji, naj ne pusti, da bi privandran Prusi cepili dovzetni deci srd in zaničevanje v mlada srca do vsega, kar je slovensko in slovansko. Ponos, narodna zavest, slovensko — pošteni značaj naj se vzbudi v slehernem, in vsakdo naj tem Prymovim priganjcem brez izjeme pokaže duri. — Proč z vsem tem tujim, držimo svoje lastno, ki je pristno naše in bomo veseli, da imamo svojo nepopačeno slovensko šolo, v kateri se lahko na podlagi materne jezika nauči tudi nemščine! Ne spleta jmo si biča za se, ne dajamo tujcu orožja v roke, ki bo prejkoslej padlo na nas. Branimo in čuvajmo zvesto to kar imamo in ne nakladajmo si novih, popolnoma nepotrebnih bremen. Šulverajn ni tako neumen, da bi vedno sam vzdrževal šolo, naložil jo bo občini na ramena, a ko bo slonela, ne bo se je več dalo odpraviti! Pazite Polzelani! Če jim dece ne daste, lahko stavijo šole za osličke, ki bodo stale prazne in ne bo se vam treba bati, da pridejo na občinske stroške. Proč od njih, ne dajte jim otrok, to je edino sredstvo, s katerim se zada smrtni udarec nemški šoli na Polzeli! Pozor torej!!

Iz Polzele. Prusaki v Prymovi tovarni z generalom Foigtom na čelu groze škofijskemu ordinarijatu, da izstopijo iz katoliške cerkve, če bodo duhovniki ljudstvu branili pošiljati otroke v nemško šolo, ker zahteva (?) baje »katoliško kmetstvo« nemško šolo. O bedaki, kako ste vendar neumni! Kaj mislite, da ne vemo, kdo ste in kaj ste ter kdo zahteva nemško šolo! Vi ste: 1. vsi protestanti, kar vas je Prusakov in srboritih Nemcev s Prymom vred, torej ne more nikdo izstopiti iz kat. cerkve, ker še notri nikoli ni bil; 2. pa ne zahteva »katoliško ljudstvo« šole, pač pa izhaja ta nepridiprav — misel iz vašega kroga, ki ni katol. in ni ljudski, pač pa protestantovsko tuji - vsenemški! Katoliško ljudstvo se je na protestnem shodu izreklo proti vaši nakani, torej je laž, kar ste pisali na ordinarijat, katerega tem potom opozarjamo na to, da vi niste katoličani in da ljudstvo šole noče. Z lažmi hočete denuncirati na višjih mestih, a zmotili ste se. Ne bo držalo! Ljudstvo, ti pa vedi, s kakimi sredstvi delajo fabriški rajhovci. Niti terorizem nad delavstvom, niti denunciacije nas od vas neodvisnih navzgor vam ne bodo pomagale do šole, ker vam tisto »katoliško ljudstvo«, ki po vaših mislih nemško šolo zahteva — otrok v vaše kremplje ne da!

Naprodaj je v manjšem mestu na Spod. Štajerskem posestvo s hišo pod jako ugodnimi pogoji; hiša je sposobna za trgovino; išče se za to mesto spretnega trgovca, izhajal bo dobro. Natančnejše informacije daje g. I. Prekoršek, potov. učitelj v Celju.

Obroki za vplačilo neposrednih davkov v IV. četrtletju 1910. Tekom IV. četrtletja 1910 do tečejo neposredni davki na Štajerskem v naslednjih obrokih: I. Zemljiški, hišno-razredni in hišno-najemninski davek ter 5-odstotni davek od najemnine onih poslopij, ki so prosta hišnonajemninskega davka: 10. mesečni obrok dne 31. okt. 1910, 11. mesečni obrok dne 30. novembra 1910, 12. mesečni obrok dne 31. decembra 1910. — II. Občna pridobnina in pridobnina podjetb, podvrženih javnemu dajanju računov: IV. četrtletni obrok dne 1. oktobra 1910. III. Rentnina in osebna dohodnina, v kolikor se ti davki ne pobirajo na račun državne blagajnice potom odbitka po osebah oziroma blagajnicah, ki izplačujejo davku podvržene prejemke in sicer 2. poluletni obrok dne 1. decembra 1910.

Šmarje pri Jelšah. Tukaj bodo dne 12. okt. občinske volitve (za trg). Klerikalci bodo baje skušili »naskočiti« tretji razred. Upamo da bodo Šmarčani, ki so itak že dozdej vedno volili trezne može obeh strank v občinski odbor, pokazali, da kak kaplan Sinko njim ne bo gospodaril.

Prvi slovenski zasebni trgovski tečaj v Ljubljani. Do lanskega leta nismo imeli Slovenci razen trgovskega tečaja na mestni višji dekl. šoli v Ljubljani, nobenega trgovskega tečaja. Slovenska dekleta so bila primorana obiskovati nemške trgovske tečaje, v katerih se ni poučevala niti ena beseda slovensko. Sedaj pa imamo v Ljubljani tudi slovenski trgovski tečaj, ki je poleg onega na višji dekl. šoli **edini zavod te vrste** in je v rokah spretnega strokovnjaka, ki se že dolgo vrsto let bavi s poukom na trgovskih šolah. Kako izboren in na kako dobrem glasu je zavod kljub kratkemu obstanku, je razvidno iz tega, da se je za šol. leto 1910/11 priglasilo toliko gojenk, da se otvori vsopredni razred in da se bo po njegovem vzoru osnoval slov. trg. tečaj v Trstu. Sedaj pač ne bo držal izgovor, da morajo Slovenci svoje hčere pošiljati v nemške trg. tečaje češ, da ni slovenskih, ker imajo sedaj dva izborna taka zavoda in sicer I. slovenski zaseb. trg. tečaj g. Fr. Gärtnerja in trgovski tečaj na mestni višji dekl. šoli v Ljubljani, ki sta sedaj edina slovenska zavoda te vrste. Slovenske otroke v slovenske šole! Več glej današnji oglas.

Zborovanje Ciril-Methodove podružnice v Št. Pavlu. Ob veliki udeležbi domačinov, zlasti vrlih narodnih fantov se je vršil včeraj popoldne II. občni zbor Ciril-Methodove podružnice za Št. Pavel in okolico. Po kratkem nagovoru in pozdravu g. nadučitelja J. Vidica, kot načelnika je v daljšem govoru temeljito in poljudno razpravljal g. pot. učit. CMD Ivan Prekoršek o vzkrokih narodnostnih bojov, o potrebi narodnoobrambnega dela ter omenjal velik napredek, ki se opaža v organizaciji slovenske šolske družbe. Z velikim zanimanjem so sledili navzoči izvajanjem g. I. Prekorška in glasno pritrjevali njegovim besedam. Iz blagajniškega poročila, ki ga je podal g. nadučitelj Fischer, posnemamo, da je ta mlada podružnica štela čez 60 članov, med njimi 5 ustanovnikov ter imela 453 K dohodkov. Pristopila je zopet cela vrsta novih članic in članov, in pri volitvah se je izvolil stari odbor z g. Vidicem na čelu, pritegnilo pa se je še nekaj novih, mladih močij v odbor podružnice. Ob najlepšem soglasju se je torej končalo to naše podružnično zborovanje, kljub temu, da so nekateri obetali zgago. Boljše in lepše je tako, nam je do dela v podružnici št. pavelski, ki ima tako hvaležno polje. Omeniti nam je še velikodušen dar št. pavelskega »Sokola« naši podružnici, izročil je med obč. zborom g. Puncer 50 K gdč. blagajničarki, za kar gre »Sokolu« vsa čast. Želimo le, da bi naša delavna podružnica šla vedno tako čilo naprej do novih uspehov!

Druge slov. dežele.

Koroški nemški »bauernbund« ima 29. tm. letni občni zbor v Celovcu.

Cerkniški vodovod se pridno gradi. Če bo jesen količkaj ugodna, bo vodovod do Cerknice dogotovljen še pred zimo, do Rakeka in Unca pa prihodnjo pomlad. Pri delih za cerkniški vodovod se je pripetila nesreča. Hrvaški delavec Jenej Miškulin je bil silno radoveden, kako razstrelja kamen. Videl je, kam so položili mino, šel je zato

»na lice mesta« in približal svoj nos kraju, kjer je bila položena mina. V tem trenutku pa je nesreča hotela, da se je mina razletela in Miškulin se je temeljito prepričal, kako se tastvar razprši. Miškulinu je popolnoma raztrgalo obraz. Nevarno ranjenega so pripeljali v deželno bolnico.

Kranjski deželni zbor se snide dne 5. okt. Toda prva seja bo namenjena izključno samo **cesarjevi osemdesetletnici**. Po tej seji nastopi **večdnevna pavza** in šele potem se začne redno delovanje deželnega zbora. Med prvimi stvarmi, ki jih hoče klerikalna stranka kar mogoče hitro spraviti pod streho, je **novi mestni statut Ljubljanski**. Klerikalcem je namreč silno veliko na tem, da bi nove volitve vodil **vladni komisar**.

Občinske volitve v Kranju so razpisane 28. in 29. tm. Tretji razred ima 490, drugi 31 in prvi 64 volilcev.

Narodna delavska organizacija v Trstu je včeraj 25. tm. priredila 4 javne shode, na katerih se je govorilo o naraščajoči draginji.

Kolesarsko društvo »Gorica« v Gorici je imelo s prepovedjo za dan 11. sept. 800 kron stroškov, s prepovedjo za 25. tm. pa 600 kron stroškov. **Skupno kron 1400.** — Kdo bo plačal gornje stroške? Slavna vlada ali Lahi?

Čkr. drž. gimnazija v Gorici. V prvi razred je bilo dozdej sprejetih 239 učencev. Razdeljeni so tako-le: I. a ima 68 učencev, (63 Italjanov, 5 Nemcev), I. b 60 (vsi Slovenci), I. c (ital. paralelka) 56, I. d (slov. paralelka) 55. V oddelkih a in b je učni jezik nemški, le verstvo in slovenščina (oz. italijanščina) se podučujeta na podlagi materinščine kakor prej. Slovenska paralelka je začasno vmeščena v »Šol. domu«.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

TRAMVAJSKA VOZA ZDROBILA KOČIJO.

Pariz, 26. sept. V ulici Rennes je došla kočija, v kateri je sedela žena sodnijskega aktuarja Villerella s svojimi otroci in sestro, med dva tramvajska voza, katera sta jo zdrobila. Žena in njena 11letna hčerka sta prišli pod kolesa. Morali so poklicati požarnike, da so spravili zmečkani trupli izpod vozov.

STANJE AVIJATIKA CHAVEZA.

Domodossola, 26. sept. Ranjenemu avijatiku Chavezu se je nekoliko poslabšalo. Profesor Carle iz Turina, kateri zdravi Chaveza, je dognal, da je dobil isti tudi težke notranje poškodbe. Chavez je dobil za svoj let čez Simplon 50 tisoč frankov darila.

KOLERA.

Rim, 25. septembra. Zadnjih 24 ur ste zboleli v Apuliji dve osebi na okleri in ena umrla.

Carigrad, 25. sept. Predvčerajšnjim je zbolelo v Trapezuntu 17 oseb na koleri in 12 umrlo. Včeraj jih je 16 zbolelo in 7 umrlo. Nekaj teh slučajev se je dogodilo v ječah.

Carigrad, 25. sept. V mestu so zboleli na koleri 3 mornarji; vrh tega je še zbolela jedna oseba. — Vsega skupaj je doslej zbolelo v Carigradu 13 oseb na koleri.

Dunaj, 26. sept. Včeraj je umrl na koleri zboleli brodar Bogdan. Vrh tega so še včeraj zbolele nanovo 3 osebe na koleri. Jeden slučaj je v Hernalsu, jeden v okrajni ječi v Simeringu in jeden v mestnih zaporih.

Mohač, 26. sept. Kolera se tukaj širi dalje; slučajni smrti in bolezni se množijo. Na novo so zboleli 3 delavci in v bolnišnico so spravili celo rodbino 5 glav. Prebivalstvo je napram zdravstvenim odredbam popolnoma indolentno.

Budimpešta, 26. sept. Domobranski minister je izdal odlok, v katerem odreja, da imajo rekruti iz obdonavskih mest in vasi priti k vojakom še le pozn v jeseni, da ne prinesejo v vojašnice kolere.

PARNI MLIN ZGOREL.

Novi sad, 26. sept. Tukaj je pogorel Sofijin parni mlin; jeden požarnik je ranjen. Mlin je imel 5 nadstropij. Škoda se ceni na 1 milijon kron in je pokrita z zavarovalnino.

Obrambni vestnik.

Ko mene več ne bo. Zavednim rodoljubom, ki so se zavarovali na življenje v korist družbi sv. Cirila in Metoda, sta se pridružila gg. A. K. in A. Ž., slovenska učitelja. Njuni polici po 500 K bodele dali družbi v vsakem slučaju čez 25 let toliko vsoto. Na polju zavarovanja deluje »Prva Češka« prav uspešno v korist naši družbi, zavarovanci pa jej hočejo biti koristni tudi takrat, ko bi jih več ne bilo. Naši malčki v Mozirju pod vodstvom marljive Stanke so junaki. Pomislite si! V kratki dobi so postavili »kamen« v slovensko obrambno trdnjavo in ga tudi vplačali. Živela naša Stanka in njena družba! Hvala!

Narodnjaki, darujte po malih drispevkih za „Sokolski dom“ v Šoštanju!

Planinski vestnik.

Planinska sezona je večinoma minula vsled skrajno slabega vremena. Dne 21. t. m. je zapadel debel sneg po vseh vrhah Savinjskih Alp precej nizko v dolino. Kljub slabemu vremenu in mnogim veselcem v poletju, je bil obisk planin še precej povoljen, čeprav je nekoliko zaostal za lanskim letom. Števila obiskovalcev v posameznih planinskih kočah še niso znana.

Brzjav se bode najbrž že prihodnje leto izpeljal iz Ljubnega v Luče in Solčavo, iz Gornjegagrad pa v Bočno in Šmartno. Kakor se sliši, so vse prizadete občine razen Ljubnega obljubile potrebno število drogrov, druge stroške pa prevzame okrajni zastop gornjegrajski. Zares skrajni čas je že, da se ta prepotrebna zveza v korist domačinov in turistov enkrat doseže.

Lovske razstave na Dunaju se je udeležila tudi »Deželna zveza za pospeševanje prometa s tujci«, ki je razstavila mnogo slik, fotografij o raznih krajih in gorah, kopališčih itd. Slovenski del Štajerske je zelo slabo zastopan, ker so razstavljene samo slike Maribora, Celja, rimski spomenik v Ptuj, Slatina in Hudi Luknja. Ne vemo, ali so naši nemški sodeželani to nalašč storili radi nemške zagrizenosti proti Slovencem, ali pa niso dobili slik iz teh krajev. Zadnje je skoraj neverjetno, kajti obrnili bi se za iste lahko na štiri podružnice Slov. plan. društva, namreč: Podravsko, Posavsko, Šaleško in Savinjsko, ki imajo gotovo nebroj lepih slik na razpolago. Tako je zamujena zopet lepa prilika, da bi se tujcem pokazala lepota slovenskega Štajerja, njegovih dolin in planin. — Nasprotno je enaka deželna zveza za Kranjsko razstavila krasne slike iz raznih krajev dežele in je posebno lepo in častno zastopana.

Rojaki, spominjajte se prepotrebne- nega Sokolskega doma v Brežicah.

Dnevna kronika.

Še odmevi veleizdajstva na Hrvaškem. Pred poroto v Budimpešti se je včeraj vršila razprava o tožbi urednika srbskega lista »Zastava«, Jasa Tomića, proti bivšemu srbskemu poslancu Politu, ki je v budimpeštanskem listu »Pester Lloyd« obdolžil Tomića, da dobiva njegov list subvencijo ob belgradske vlade. Po zaslišanju obtoženca se je sklenila poravnava in sicer na ta način, da je Polit izjavil, da se je prepričal, da so njegove trditve neresnične in da jih radi tega obžaluje.

Spor radi oddaje vodovodnih ceví za praški vodovod: Proča se, da je prišlo dne 22. septembra v meščanskem klubu pri glasovanju za oddajo vodovodnih ceví za praški vodovod do spora med posameznimi občinskimi svetniki. Sedem jih je bilo za oddajo francoski družbi, šest pa za oddajo avstrijsko nemškemu združenemu železniškemu kartelu. Končna odločitev v tej zadevi pade pri glasovanju v občinskem svetu. Manjšina je prijavila minoritetni votum.

Pasivna rezistenca na bosanskih železnicah. Porocha se iz Sarajeva: Pas. rezistenca, ki se je pričela opolnoči, že kaže velikanske posledice. — Osební vlaki imajo 6—7urne zamude, tovorni promet pa je skoraj popolnoma oviran. Pasivna rezistenca se je raztegnila tudi na tramvajski promet Sarajevo - Ilidže. Včeraj opoldan je izdala železniška direkcija do- datek k službenim predpisom, v katerem ravnateljstvo izjavlja, da smatra pasivno rezistenco za službeni prestop. — Deželna vlada je razpustila vseh 5 bosanskih železničarskih organizacij, ker so organizirale sedanjo pasivno rezistenco. — Z ozirom na pasivno rezistenco bosanskih železničarjev se poroča, da so 1. januarja izročili bosanski železničarji železniški direkciji v Sarajevu spomenico, v kateri zahtevajo povišanje plače. To povišanje plače bi letno za 4½ milijona kron obtežilo deželni budget. Vr-

šila so se pogajanja in nazadnje so zahtevali železničarji od direkcije, da jim da do 1. oktobra definitivni odgovor. Ker se pa železniško ravnateljstvo ni nič ganilo in ni pokazalo nobene volje, vsaj deloma zadostiti zahtevam železničarjev, ali se vsaj resno pečati z njimi zahtevami, je že sedaj izbruhnila pasivna rezistenca.

Stavka na Reki. Stavka industrijskih delavcev se nadaljuje in širi. V soboto so pričeli stavkati tudi delavci v tovarni za olje in delavci v tovarni za riž. Vojaštvo je pripravljeno.

Nemški socijalnodemokratski kongres v Magdeburgu se je v soboto zaključil. Namerava se sklicati za prihodnje leto izvanreden strankarski shod. V končnem govoru je predsednik kongresa povdarjal, da se bodo socijalni demokrati na Pruskem zvezali z naprednjaki v svrhu dosege splošne, enake, direktne in tajne volilne pravice v pruski deželni zbor.

Desinficirajte telefon! V mikrofonu telefonskih aparatov se nahajajo bakterije tuberkuloze. To svojo trditev je dokazal zdravnik dr. Francis I. Allan. Za svoje poskuse je porabil javni telefon na centralni borzi v Londonu. S cunjjo je obrisal aparat ter ono, kar se je nabralo na cunji, porabil na dveh morskih prešičkih. Prvi je krknil po ucepljenju po 23 dneh, drugi po 27 dneh; raztelesenje je pokazalo simptome tuberkuloze. Smrtonosni bakterije se morajo z javnih telefonskih aparatov lahko prenesti; zato je treba telefone, bodisi v privatni ali javni uporabi, vsako toliko časa desinficirati.

Stavka tramvajskih uslužbencev v Lvovu, ki je trajala štiri dni, se je končala 21. t. m. Mestna občina je izgubila tekom stavke 26.000 K na prodaji vožnih listkov.

Po svetu.

Srbski listi proti ministerskemu predsedniku Milovanoviču. Srski listi v Belgradu brez izjeme stroga obsojajo vstop min. predsed. dr. Milovana Milovanoviča v upravni svet francosko - srbske banke.

Petdesetletnica poslanca dr. Kramára. Mladotičski akcijski odsek je sklenil proslaviti 50letnico poslanca dr. Kramára. Zbere naj se fond za ustanovitev politične šole. Nadalje naj se izda popularen spis o dr. Kramáru in njegove izbrane spise in govore. Priredili bodo v Pragi kakor tudi po deželi slavnostna zborovanja.

Monopol na vžigalice. »Neues Wiener Tagblatt« piše, da se je ogerski fin. min. Lukacs, ko je bil na Dunaju pri ministerskih konferencah, posvetoval s fin. ministrom Bilinskim o uvedbi monopola na vžigalice. Lukacs je izjavil, da se tozadevno vprašanje na Ogerskem še ni proučilo in da končnega tozadevnega sklepa ogerske vlade še ni. Iz tega sledi, da je vprašanje monopola na vžigalice še v zraku.

Vdova Pasteurja, slovitega učenjaka, je umrla v Parizu v starosti 85 let.

Slovit madžarski razbojnik mrtev. Več mesecev je trajalo zasledovanje in iskanje slaboznanega madžarskega razbojnika Vitalisa. Predno pa so ga orožniki ujeli, se je sam ustrelil s svojo puško.

Monsignor Drozd v Pragi. Predsednik bivše »Vaclavske záložne«, monsignor Drozd, ki je bil l. 1903 obsojen na 7letno ječo in letos 4. aprila izpuščen na svobodo, je v petek v Pragi umrl.

Posledice alkohola na Ogerskem. Službeni list objavlja, da je minoli mesec prišlo 65 oseb pod kuratelo zaradi slaboumnosti. V 60 slučajih izmed vseh se je konstatiralo, da je bila slaboumnost posledica alkohola.

Jubilejna sadjarska razstava v Brnu. 23. t. m. se je otvorila v Brnu češka jubilejska sadjarska razstava.

Loterijske številke.

Trst, 24. septembra 1910:	23, 50, 8, 3, 76.
Linc, „ „ „	30, 82, 50, 33, 51.

Prvi slovenski zasebni trgovski tečaj

Ljubljana, Turjaški trg (lastnik Fr. Gärtner)

otvori

paralelni razred

ker se je zglasilo večje število gojenk, kakor je določeno za en razred. — Vsled tega se sprejme do 1. oktobra še samo 15 gojenk za novo otvoreno vsposednico. — Vpisovanje vsak dan. Tečaj je edini zasebni slovenski zavod te vrste ter je pod nadzorstvom strokovnih komisarjev.

Poučuje se po natančno določenem učnem redu: trgovska korespondenca slovenska in nemška, računstvo, knjigovodstvo eno- in dvostavno, nauk o trgovini in menicah, nauk o blagu, stenografija slovenska in nemška, trgovski zemljepis, kaligrafija, strojepisje, nauk o poslovanju v odvetniških in notarnih pisarnah, laščina.

Najmodernejše opremljen. — Pisalni stroji najnovejši modeli. 544 1

Razglas.

Prostovoljna razprodaja gozdov v Socki, kateri so bili poprej last Zaloške grajščine, se bo vršila v **četrtek, 29. septembra ob 8. uri** dopoldne in sicer se prične prodajati v Brezovem in Klavževem grabnu, kjer je posebno debelo bukovo, hrastovo in borovo drevje. — Zbirališče pri Mostnarju. 473 -14

297 — 27

Šubičeva slika

Franceta Prešerna
ter Groharjev

∴ Primož Trubar ∴

v okvirju ali brez okvirja se dobita v Zvezni trgovini
v Celju. Velika zaloga najrazličnejših svetih in moder-
nih slik. Portreti slavnih pisateljev, muzikov itd. Ceniki
na zahtevo franko.

Zvezna tiskarna v Celju

Za gg. trgovce in privat-
nike: račune, pismen
papir, zavitke, vizitke
poročna naznanila
prospekte, ce-
nike itd. itd.

Zvezna tiskarna v Celju

Za p. t. društva: vabila,
lepake, okrožnice, spo-
rede, vstopnice. čla-
narinske knjižnice
sprejemnice itd.
td. itd. itd.

Zvezna tiskarna v Celju

Za p. n. urade, posojilnice
kr. šolske svete itd.
uradne tiskovine,
zavitke, pobotnice
menice, napise
itd. itd. itd.

Zvezna
knjigoveznica

izvršuje vsa knji-
goveška in galan-
terijska dela v
najokusnejši obliki
ceno in točno.

Šilerjeva cesta 3

Lastnik in izdajatelj: Zvezna tiskarna v Celju.

Odgovorni urednik Vekoslav Spindler.

Tisk Zvezne tiskarne v Celju.